

Förslag: Upplösning av Ungdomens Nykterhetsförbund

Detta är underlag för det andra beslutet om upplösning av Ungdomens Nykterhetsförbund (UNF). Det första beslutet om upplösning fattades på extra kongress i UNF den 23 november 2024.

Inledning

UNF har en lång och betydelsefull historia inom den svenska nykterhetsrörelsen. På det sättet vi är organiserade idag har vi varit organiserade sedan 1970, men vår historia sträcker sig över 100 år tillbaka i tiden. Vi har alltid arbetat för att främja en alkoholfri livsstil bland unga genom bildning, aktiviteter och socialt engagemang. Organisationen har varit en plattform för att skapa medvetenhet om alkoholens påverkan på individ- och samhällsnivå. Tillsammans med resten av IOGT-NTO-rörelsen har vi kämpat för social rättvisa, folkhälsa och gemenskap. Genom åren har vi mobiliserat unga människor för att skapa förändring, både på lokal och nationell nivå.

Men ett nedläggningsbeslut är trots allt ett nedläggningsbeslut och det går inte att skriva ett sådant utan att känna en viss sentimentalitet. UNF har skolat tusentals förebilder, tjatat på politiker otaliga gånger och vi har klistrat oändligt många klibbor på lyktstolpar och elskåp. Vi har nattaffischerat, gjort utköpskontroller, arrangerat läger, haft nattplena. Vi har anmält alkoholindustrin och vi har svetsat igen dörrarna till Systembolaget. Vi har skapat minnen, stolthet och vi har gjort skillnad.

Att fatta nedläggningsbeslutet för att gå samman med resten av IOGT-NTO-rörelsen innebär inte slutet på boken, utan det innebär att påbörja nästa kapitel. Det innebär inte slutet på vår strävan att organisera den unga nykterhetsrörelsen, tvärtom. Nästa kapitel innebär att vi kan dra nytta av en bredare kunskapsbas, fler resurser och ett större nätverk. Vi ska stå starkare i framtiden och bättre möta samtidens utmaningar, så att vi de kommande 100 åren kan fortsätta skapa minnen och göra skillnad för såväl individer som samhälle.

Tillsammans kan vi bli en kraftfull rörelse som inte bara drömmer om att förverkliga vår vision, utan också agerar för att förverkliga den. Låt oss ta steget framåt och bygga en nykter, demokratisk och solidarisk framtid — tillsammans!

Bakgrund

I november 2024 fattade IOGT-NTO, Junis och UNF beslut om att gå samman för att i framtiden bedriva verksamheten i två förbund: Nya nykterhetsrörelsen (som har samma organisationsnummer som IOGT-NTO) och Nya nykterhetsrörelse Plus (som har samma organisationsnummer som Junis).

I samband med de extra kongresserna togs nya förslag fram till stadgar för de bägge nya förbunden. De nya stadgarna kan ses som revideringar av tidigare stadgar inom IOGT-NTO respektive Junis.

En konsekvens av dessa ändringar är att UNF som nationell organisation ska upplösas på så sätt att UNF:s medlemmar och föreningar blir medlemmar i Nya nykterhetsrörelsen och Nya nykterhetsrörelsen Plus.

Målet är att den viktiga och uppskattade verksamhet som idag bedrivs inom UNF i framtiden kommer att bedrivas inom ramen för den nya, gemensamma, organisationen.

Enligt gällande stadgar §2:17 sker upplösning av UNF på följande sätt:

1. UNF kan upplösas genom beslut med två tredjedels majoritet på två kongresser i rad, varav minst en ordinarie.
2. Vid upplösning ska UNF:s tillgångar fördelas mellan de kvarvarande förbunden inom IOGT-NTO-rörelsen.

Notera att beslut om nedläggning inte berörs av §6:4 Förhållande till annat förbund, det vill säga UNF kan själva fatta detta beslut.

Detta är det andra, och slutliga, beslutet om att upplösa UNF.

Analys och förslag

Arbetet med att lösa upp och avveckla en organisation är omfattande. Det handlar bland annat om att avsluta avtal, hantera organisationens tillgångar, avsluta och avrapportera pågående projekt, stötta föreningar och distrikt i sin övergång till nytt eller nya riksorganisationer samt övervaka och säkra att avvecklingen sker i enlighet med UNF:s stadgar och gällande styrdokument.

Vissa av dessa uppgifter har en inbyggd löptid som inte enkelt kan förkortas. Detta innebär att avvecklingsarbetet kommer att fortgå, med minskande arbetsinsats, under en tämligen lång tid (uppskattningsvis uppåt 12 – 18 månader).

För att samordna och ansvara för avvecklingen krävs kompetens inom områden som avtal, ekonomi, hantering av finansiella tillgångar, stadgar, personalhantering etcetera.

Förslaget blir därför att tillsätta en grupp, "upplösningsstyrelsen", som får i uppdrag av kongressen att ansvara för de praktiska åtgärder som krävs för att upplösa UNF.

För att kunna arbeta effektivt krävs att gruppen tilldelas ett tillräckligt mandat vad gäller firmateckning etcetera.

För att säkra att arbetet sker på ett sätt som överensstämmer med UNF:s stadgar och styrdokument samt gällande lagar och regler ska gruppen löpande samråda med i första hand UNF:s

revisorer samt, vid behov, med Nya nykterhetsrörelsens kansli och revisorer samt Nya nykterhetsrörelsens Plus revisorer.

Förslag till beslut

Förbundsstyrelsens förslag är

att fatta det andra av två beslut om upplösning av Ungdomens Nykterhetsförbund

att tillsätta en särskild "upplösningsstyrelse" med följande roller:

- en sammankallande
- två till fyra ledamöter

att ge "upplösningsstyrelsen" i uppdrag att, i samråd med förbundets revisorer och företrädare för Nya nykterhetsrörelsen, vidta alla nödvändiga åtgärder som krävs för att slutgiltigt upplösa UNF vilket bland annat omfattar

- att flytta UNF:s ekonomiska tillgångar till Nya nykterhetsrörelsen
- att fram till den 30 juni 2026 stödja UNF:s distrikt i att flytta över till Nya nykterhetsrörelsen
- att fram till den 30 juni 2026 stödja UNF:s föreningar i att flytta över till Nya nykterhetsrörelsen och Nya nykterhetsrörelsen Plus

att oaktat av vad som står i stadgarna, ge "upplösningsstyrelsen" rätt att vidta följande åtgärder

- om någon i upplösningsstyrelsen behöver lämna densamma, så har kvarvarande styrelseledamöter rätt att själva hitta en ersättare och, efter godkännande från ordförande i Nya Nykterhetsrörelsen, komplettera styrelsen med utvald person.
- att fatta beslut om att själv välja om och när årsmöte ska genomföras, om alls, och med den begränsningen att när upplösningen är i stort sett klar inbjudas till ett möte där "upplösningsstyrelsens" arbete redovisas tillsammans med de senaste årsredovisningarna
- att, efter samråd med förbundets revisorer göra andra avvikelser från förbundets stadgar om detta bedöms på ett avgörande sätt påskynda eller förenkla upplösningen

att ändra stadgarna §2:2, 1: a stycket, från "Kongress hålls vartannat år på den tid och plats som riksstyrelsen har beslutat. IOGT-NTO:s, UNF:s och Junis kongresser hålls samtidigt och på samma plats." till "Kongress hålls vartannat år på den tid och plats som förbundsstyrelsen har beslutat."

- att ändra stadgarna §2:6, 1: a stycket, ärende R från "beslut om antal ledamöter, minst sju, i förbundsstyrelsen" till "beslut om antal ledamöter, minst tre och högst fem, i förbundsstyrelsen"
- att ändra stadgarna §2:6, 1: a stycket, ärende S från "val av ordförande, eventuella vice ordförande, sekreterare, kassör, bildningsledare och övriga ledamöter i förbundsstyrelsen" till "val av ordförande och övriga ledamöter i förbundsstyrelsen"
- att ändra stadgarna §2:7, 1: stycket, 1: a meningen från "Kongressen ska välja en förbundsstyrelse med minst sju ledamöter." till "Kongressen ska välja en förbundsstyrelse med minst tre och högst fem ledamöter."
- att ändra stadgarna §2:7, 1: stycket, 4:e meningen från "Ordförande, eventuella vice ordförande, sekreterare, kassör och bildningsledare väljs särskilt." till "Ordförande väljs särskilt."